

Secretariaat: Parklaan 28, 1777 BB Hippolytushoef,
Tel. 0227-595469 – info@landschapszorg.nl

Te zenden aan: toekomst@hollandskroon.nl

Hippolytushoef 01.06.2016

Geachte leden van het projectteam,

Stichting Landschapszorg Wieringen heeft op verschillende momenten in het proces reeds informatie aangedragen over hoe zij de uitwerking van de ontwikkeling van een Omgevingsvisie Hollands Kroon voor zich zou zien in het bijzonder voor Wieringen. Er was sprake van een notitie van SLW bij aanvang van het proces en later is er nog een gesprek geweest (augustus 2015) met de voorzitter van het project en een andere medewerker. Nu hebben wij de voorlopige tekst van het ontwerp in handen en willen graag met u daarover van gedachten wisselen.

Wij hebben ons commentaar verdeeld in 1) vormaspecten en 2) inhoudelijke aspecten.

1. Vormaspecten

Wij lezen dit rapport als buitenstaanders en dan moet ons wel direct van het hart dat het eigenlijk niet leesbaar is. Er ontbreekt als het ware een leeswijzer om het geheel te kunnen lezen. De opzet is zeker origineel te noemen door namelijk de huidige situatie - plannen in 2015 -, de plannen op korte termijn (2020) en de plannen er na (2030) als indeling te hanteren. Maar toch wordt die indeling niet consequent aangehouden voor alle onderwerpen.

Dat geldt overigens ook voor de gehanteerde hoofdindeling van destijds waarmee de thema avonden werden onderscheiden: Leven, Toerisme en recreatie, Groen, Ondernemen en Water. Die leidraad is in het totale stuk niet meer terug te vinden, als lezer word je heen en weer geslingerd tussen 'baggeren' en 'jeugdzorg'.

-Dat leidt er toe dat het gehele document op dit moment een opsomming is van losse elementen die een duidelijk direct inzichtelijk kader missen. Dat is op zich wel nog aan te brengen, maar dat vereist een redactionele en rationele aanpak.

Vermoedelijk ligt de oorzaak daarin dat er van zoveel kanten informatie is aangedragen dat het wel volledig lijkt, maar eigenlijk niet is. Het totale beeld is daardoor ook erg onevenwichtig in niveau van denken en in presenteren. Als een voorbeeld: Er wordt melding gemaakt van rapportage over Omgevingswet door middel van links naar filmpjes daarover, maar elders is er ook een niveau van detaillering over hoe de jeugd te bereiken is. Hoofd- en bijzaken moeten veel duidelijker onderscheiden worden.

-Verder valt ons op dat er géén overeenstemming is op veel punten tussen de teksten zoals die beschreven zijn en de Samenvatting. De onderwerpen lijken wel te kloppen, maar de inhoud verschilt op veel punten aanzienlijk. Wat is nu de waarheid? De vaak tegenstrijdige belangen in de tekst lijken dan tot één uitspraak te komen, die géén recht doet aan de verscheidenheid van visies.

-Ook in de teksten staan uitspraken die volledig met elkaar in tegenspraak zijn. Wij noemen hiervan een voorbeeld: Onder de kop Ecologische Hoofdstructuur: 'de praktijk laat zien dat Groen al snel sneuvelt dan wel op een lager ambitieniveau wordt gesteld. Natuurvriendelijke oevers zijn bijvoorbeeld qua beheerskosten onaantrekkelijk' (einde citaat). Deze uitspraak interpreteren we als natuur die mogelijk wel een waarde heeft, maar waar geen geld voor wordt uitgegeven.

We lezen echter ook onder de kop Landschappelijke inpassing: 'dat wat ons landschap zo eigen maakt verdwijnt, terwijl in de steeds globalere wereld juist sprake is van een toenemende behoefte aan streekbewustzijn, eigenheid en identiteit'(einde citaat). Hier wankelt de nota tussen twee visies heen en weer.

-PM zeer lastig is het ontbreken van een paginering.

-PM voor ons is de term Toekomstvisie en Omgevingsvisie niet duidelijk afgebakend in deze nota.

2. Inhoudelijke aspecten

Hierbij geldt dat wij als *Stichting Landschapszorg Wieringen* reageren op deze versie van de Omgevingsvisie, dat wil zeggen dat wij in onze visie het behoud van het landschap van Wieringen centraal stellen bij ons commentaar.

-Door uit te gaan van een totaalbeeld voor Hollands Kroon – wat begrijpelijk is – is er sprake van teloorgang van aandacht voor de specifieke kenmerken van Wieringen. Er is wel gestreefd - dat moet worden gezegd - naar een samenvattend beeld zie Landschappelijke ontwikkeling 2015 en landschappelijke ontwikkeling tot 2020 (daar boven staat Hollands Kroon tot 2030 overigens). Daar wordt specifiek ‘kleinschalig landschap’ enz genoemd. En ‘landschappelijke verschillen en overgangen worden behouden en waar mogelijk versterkt, cultuurhistorische waarden gekoesterd’. Hier worden echter geen vormen van borging van deze besluitvorming aangegeven, dus niet gesproken overeenkomstig de Beheersverordening Buitengebied Wieringen of status van Wieringen als Aardkundig monument. Met andere woorden het is allemaal wel mooi op papier te zetten, maar er moet ook binnen deze Omgevingsvisie een kader worden aangegeven.

-Wieringen wordt bij uitstek gekarakteriseerd door het micro-relief in de vorm van hoog - laag verschillen die sterk onder druk staan bij grootschalige landbouw. In die zin zou een uitspraak voor het handhaven van dit micro-relief gewenst zijn, dat kan door duidelijk voor kleinschalige vormen van landbouw te kiezen op het eiland Wieringen. Ook voor de aangrenzende Polder Waard Nieuwland zou dat gewenst zijn. Er wordt wel ergens gesteld ‘als het landschappelijk inpasbaar is’, maar ook daar zijn geen criteria uit af te leiden.

-Bij het onderwerp Natuur in 2015 staat nadrukkelijk dat Hollands Kroon staat voor breedgedragen initiatieven, maar geen actief natuurbeleid voert. Die uitspraak kan niet worden gedaan. De gemeente Wieringen is verplicht een Gedragscode te ontwikkelen en dat houdt in dat de gemeente HK een actief natuurbeleid moet voeren. Het kunnen laten vervallen van de Flora- en Faunawetgeving in het kader van de wetgeving Omgevingsvisie garandeert dat de Flora- en Faunawet gehandhaafd blijft. Het ontwikkelen van de gedragscode is de formele formulering daartoe. Dat is dus een noodzakelijke aanvulling, die ontwikkeld moet worden op dit plan.

- In de nota lopen het gebruik van het begrip duurzaamheid steeds door elkaar, overwegend wordt hiermee bedoeld economisch duurzaam, bij de agrarische bedrijven dat dit economisch rendement op zal leveren. Op deze wijze is duurzaam in zeer beperkte betekenis gebruikt. Echter in die lijn doordenkend valt het op dat de definitie ‘functionele natuur’ ontbreekt. Voorts wordt ervan uitgegaan dat natuur wordt beheerd door agrariers, dit is een kwestie die genoegzaam bekend is. Het is al jaren bekend dat de biodiversiteit op het platteland dramatisch achteruit gaat door de intensieve landbouw.

-De Ecologische Hoofdstructuur: ‘de praktijk laat zien dat groen al snel sneuvelt dan wel op een lager ambitieniveau wordt gesteld. Natuurvriendelijke oevers zijn bijvoorbeeld qua beheerskosten onaantrekkelijk (einde citaat). De uitspraak interpreteren we: natuur lijkt aanwezig te zijn, maar mag kennelijk verder geen geld te vereisen. Juist in een kleinschalig landschap zijn kleine landschappelijke elementen de betekenisdragers voor de kwaliteit van dat landschap, als dat zo maar geen investering meer verkrijgt ,zal het steeds verder verdwijnen en als kwaliteitskenmerk verdwijnen. Juist dat feit moet in een Toekomstnota worden gewaarborgd.

-Onder de kop Bestaande visies, Wet & Regelgeving worden een aantal nota’s/uitgangspunten genoemd. Hollands Kroon heeft een aantal weergegeven in een overzichtstabel. Dan wordt echter in de tekst opgemerkt in de rubriek ‘Kader’ dat een aantal visies komen te vervallen. Dat sluit niet uit dat deze visies *vrijblijvend* (cursivering toegevoegd) gebruikt mogen worden. Echter zie Schema op diezelfde pagina, dat onder de rubriek LOKAAL wel deze nota’s zijn opgenomen. Hierbij ontbreekt echter Beheersverordening Buitengebied Wieringen. In het Beeldkwaliteitsplan Wieringen wordt het juridisch kader aangegeven wat leidt tot bescherming van de inhoudelijke eisen aan het Beeldkwaliteitsplan. Daar wordt nu juist wel nadrukkelijk een juridisch fundament gelegd, terwijl het nu alleen maar vrijblijvend mag worden geraadpleegd.

-Ergens wordt een poging gedaan tot definities van ‘oude land’ en ‘nieuwe’ land. Deze definities zijn verre van volledig!. Differentiatie zal gelden voor de oppervlakte van het bouwblok als voor de hoogte van de gebouwen. Dat lijkt dan de enige eis te zijn, die het oude land in stand zal houden.

-In de ontwikkelingen van de landbouw in 2020 en 2030 en verder wordt geen enkele zin gewijd aan de gewenste ontwikkeling te komen tot Grondgebonden bedrijven, dus die agrarische bedrijven waar de mestverwerking en de voedselbronnen binnen 15 kilometer van het bestaande bedrijf worden gevonden. In dit

opzicht toont de Omgevingsvisie geen visie, die aansluit bij de toekomstige ontwikkelingen die noodzakelijk zijn in Nederland.

-Ofschoon in de gehele gemeente Hollands Kroon sprake is van verzilting, zoals ook verder in Noord Holland (en Nederland) wordt alleen in een korte opmerking (bij differentiatie oude en nieuwe land) aandacht besteed aan de ontwikkeling van aandacht daarvoor in de vorm van een keuze voor zilte teeltgewassen en onderzoek ernaar. Bij de ontwikkelingen in de agrarische sector komt dit niet terug.

-Gebiedsateliers als werkvorm zijn nastrevenswaardig. Maar een term als 'de landschappelijke onderlegger van het gebied' roept behoorlijk wat vragen op. 'Hoe zit het gebied in elkaar' is een terminologie die geen recht doet aan de historie van een gebied en de mogelijkheden terug te keren naar het meer oorspronkelijke natuurlijke ontwikkelingsverloop van een dergelijk gebied, dus bijvoorbeeld plannen laten aansluiten op onderliggende stuwwallen, slenken enz.

-De status van Wieringen als archeologisch aardkundig monument houdt in dat er duidelijke voorschriften zijn vanuit de Provincie omtrent wat wel en niet met de bodem gedaan mag worden. Zie website Provincie. De uitspraak die wordt gedaan in de Toekomstvisie omtrent Archeologische waarden is hiermee in tegenstrijd ('wij vinden het bieden van ruimte voor onze ondernemers en inwoners belangrijker dan de bescherming van ons archeologisch erfgoed'). Let op: ook het behouden van een archeologische kwalificatie is een economisch belang!

-Voor de Wieringermeer wordt gesteld dat HK hoge eisen stelt aan erfbeplanting bij uitbreiding of nieuwe initiatieven; voor de overige gebieden ligt hier de verantwoordelijkheid meer bij de initiatiefnemer. Waarom wordt dit onderscheid gemaakt, ook voor andere delen van HK geldt dat erfbeplanting een waardevol landschapselement is. Niet alleen met het aspect verfraaiing, maar vooral ook omdat dergelijke bossages een verrijking zijn van de biodiversiteit, die moet worden nagestreefd.

Zo valt er nog wel meer op te merken ten aanzien van:

- Vervuiling van het oppervlaktewater en de eisen die daar worden gesteld
- Controle op de luchtkwaliteit lijkt niet aan de orde, dat geldt echter ook in HK
- Aanleg van zonneakkers, in plaats van plaatsing op de daken van nieuwe stallen ....
- Wieringen is erkend als stiltegebied, daar lezen we verder niets over
- Ledlampen in de buitenverlichting in plaats van zonne-energiecellen

Uit onze brief d.d. 02.03.2015 nemen we over, als slot:

Gezien de doelstelling van de Stichting Landschapszorg Wieringen, het bewaken van het landschap van Wieringen vallen wij onder te brengen in eigenlijk alle door uw commissie onderscheiden onderwerpen. Zoals u zelf ook wel opmerkt hangt alles met alles samen. Dat is ook een gevolg van de keuze die de projectcommissie heeft gemaakt om in een dergelijk grote regio 'iedereen' tevreden te stellen.

Hoe weet je dan dat je op Wieringen bent? Het marktdenken gaat de natuur en cultuur bepalen. We moeten blijven uitgaan van de kernwaarden van dit gebied Wieringen en dit beschikbaar stellen aan bezoekers. Er zijn op deze plek zoveel zaken die zichtbaar maken hoe mensen hier geleefd hebben, dat is wat inspireert. Het mag best wat moeite kosten om er heen te komen, de kostbare plekken mogen heus wel met enige inspanning worden gevonden. Niet alles wat je ziet hoeft gecultiveerd te zijn. Dat lokale moet worden versterkt, in plaats van nivelleren. De lokale flair moet zichtbaar zijn. De originaliteit is in het geding, en dat is juist de zaak die wij als SLW willen stoppen voor het te laat is.

Sj van der Meulen,
Secretariaat SLW